

TS NGUYỄN TRUNG KIÊN

GIÁ TRỊ CỦA NHỮNG ĐIỀU KHÔNG NHÌN THẤY

TÀI SẢN VÔ HÌNH TRONG KỶ NGUYÊN KINH TẾ TRI THỨC

NHÀ XUẤT BẢN TRÍ THỨC - 2026

LỜI MỞ ĐẦU

Trong nhiều năm làm việc cùng doanh nghiệp ở vai trò tư vấn chiến lược và sở hữu trí tuệ, tôi nhận thấy một chuyển dịch mang tính bản chất: giá trị của doanh nghiệp không còn nằm chủ yếu ở nhà xưởng, máy móc hay tài sản hữu hình, mà nằm ở những yếu tố không thể nhìn thấy - tri thức, thương hiệu, công nghệ, dữ liệu và niềm tin thị trường.

Trong kỷ nguyên kinh tế tri thức, một sáng chế có thể tạo ra rào cản cạnh tranh mạnh hơn cả vốn đầu tư lớn; một thương hiệu đủ uy tín có thể giúp sản phẩm phổ thông đạt mức giá cao vượt trội; một thuật toán, một mô hình kinh doanh hay một hệ sinh thái nền tảng có thể thay đổi toàn bộ cấu trúc ngành. Các quỹ đầu tư, các thương vụ M&A và thị trường vốn toàn cầu ngày càng định giá doanh nghiệp dựa trên tài sản vô hình nhiều hơn tài sản hữu hình.

Tại Việt Nam, tiềm năng này rất lớn nhưng chưa được khai thác đầy đủ. Nhiều doanh nghiệp sở hữu sáng chế, dữ liệu, thương hiệu mạnh hoặc bí quyết vận hành quan trọng, song chưa nhận diện, chưa định giá và chưa quản trị chúng như những tài sản chiến lược. Khoảng cách không nằm ở việc thiếu tài sản vô hình, mà ở chỗ thiếu hệ thống để bảo vệ, đo lường và chuyển hóa chúng thành lợi thế cạnh tranh bền vững.

Cuốn sách ***“Giá trị của những điều không nhìn thấy”*** được viết ra từ nhận thức đó. Đây không chỉ là một tài liệu về pháp lý và phương pháp định giá, mà là một

khung tư duy chiến lược dành cho doanh nhân và CEO Việt Nam đang xây dựng doanh nghiệp cho chặng đường dài hạn. Từ chuẩn mực quốc tế, phương pháp định giá, IP Audit, KPI quản trị đến lộ trình phát triển 5-10 năm, cuốn sách hướng đến một mục tiêu xuyên suốt: Giúp doanh nghiệp nhìn thấy cấu trúc giá trị ẩn phía sau bảng cân đối kế toán.

Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng khốc liệt, lợi thế chi phí không còn bền vững. Doanh nghiệp nào làm chủ được tài sản vô hình của mình, biết bảo hộ đúng, định giá minh bạch và khai thác chiến lược sẽ có khả năng huy động vốn tốt hơn, mở rộng nhanh hơn và duy trì vị thế lâu dài hơn.

Việt Nam đang đứng trước cơ hội chuyển dịch từ nền kinh tế gia công sang nền kinh tế sở hữu tri thức. Hành trình ấy bắt đầu từ từng doanh nghiệp và từng quyết định chiến lược hôm nay.

Cuốn sách này là lời mời nhìn lại: Điều gì thực sự tạo nên giá trị của doanh nghiệp bạn? Và bạn đã sẵn sàng quản trị những điều không nhìn thấy ấy như tài sản chiến lược của tương lai hay chưa?

TS. Nguyễn Trung Kiên

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU

Khai mở sức mạnh thâm lạng quyết định giá trị doanh nghiệp trong kỷ nguyên kinh tế tri thức.

PHẦN I

NỀN TẢNG LÝ LUẬN VỀ TÀI SẢN VÔ HÌNH

Chương 1: Tài Sản Vô Hình Là Gì? Vì Sao Quyết Định 80–90% Giá Trị Doanh Nghiệp?

Chương 2: Hệ Thống Pháp Lý Quốc Tế Về Tài Sản Vô Hình

Chương 3: Phân Loại Tài Sản Vô Hình Trong Doanh Nghiệp

Chương 4: Độc Quyền & Lợi Thế Pháp Lý

Chương 5: Khả Năng Sinh Lợi & Mô Hình Dòng Tiền

PHẦN II

CÁC LOẠI TÀI SẢN VÔ HÌNH CỐT LÕI

Chương 6: Rủi Ro Pháp Lý & Rủi Ro Công Nghệ

Chương 7: Nhân Lực Sáng Tạo & Đội Ngũ R&D

Chương 8: Hệ Sinh Thái & Tài Sản Phái Sinh

PHẦN III

HỆ THỐNG PHƯƠNG PHÁP ĐỊNH GIÁ

Chương 9: Ba Cách Tiếp Cận Cốt Lõi Trong Định Giá Tài Sản Vô Hình

Chương 10: Relief-From-Royalty Method (Rfr)

Chương 11: Excess Earnings Method (Mpeem)

Chương 12: Real Options & Tech Valuation

Chương 13: Định Giá Dữ Liệu (Data Valuation)

PHẦN IV

ĐỊNH GIÁ THEO TỪNG LOẠI TÀI SẢN

Chương 14: Định Giá Nhãn Hiệu (Brand Valuation)

Chương 15: Định Giá Sáng Chế (Patent Valuation)

Chương 16: Định Giá Phần Mềm & Thuật Toán

Chương 17: Định Giá Tài Sản Số: Crypto, Token, Nft & Smart Contract

Chương 18: Định Giá Bí Mật Kinh Doanh (Trade Secret Valuation)

Chương 19: Định Giá Nhân Hiệu (Personal Brand Valuation)

Chương 20: Định Giá Design & UX

Chương 21: Định Giá Doanh Nghiệp Theo ESG

Phần V

ỨNG DỤNG CHIẾN LƯỢC CHO DOANH NHÂN

Chương 22: Góp Vốn Bằng Tài Sản Vô Hình

Chương 23: M&A & Due Diligence Ip

Chương 24: Gọi Vốn Startup & Chiến Lược Tài Sản Vô Hình

Chương 25: Thẻ Chấp Tài Sản Vô Hình Tại Ngân Hàng

Chương 26: Tối Ưu Thuế & Cấu Trúc Ip Quốc Tế

PHẦN VI

IP AUDIT & HỆ THỐNG QUẢN TRỊ TÀI SẢN VÔ HÌNH

Chương 27: Quy Trình 10 Bước IP Audit

Chương 28: Bộ KPI Đo Lường Hiệu Quả IP

Chương 29: Xây Dựng “Bản Đồ Tài Sản Vô Hình”

PHẦN VII

CHIẾN LƯỢC QUỐC GIA & TẦM NHÌN VIỆT NAM

Chương 30: Khung Pháp Lý Việt Nam Về Tài Sản Vô Hình

Chương 31: So Sánh Quốc Tế & Đề Xuất Chuẩn Hóa Nghề Định Giá Tài Sản Vô Hình

Chương 32: Tầm Nhìn 2035 Việt Nam Và Nền Kinh Tế Tài Sản Vô Hình

PHẦN VIII

BLUEPRINT CHO CEO

Chương 33: 12 Bước Xây Dựng Hệ Thống Tài Sản Vô Hình

Chương 34: Lộ Trình 5 Năm Xây Dựng Tài Sản Vô Hình

Chương 35: Trung Tâm Tài Chính Quốc Tế Và Hệ Sinh Thái Tài Sản Vô Hình

PHẦN IX

10 CASE STUDY TIÊU BIỂU

PHỤ LỤC

Phụ lục 1 – Biểu mẫu định giá tài sản vô hình

Phụ lục 2 – Bộ mẫu IP Audit

Phụ lục 3 – KPI Dashboard quản trị IP

Phụ lục 4 – Template Pitch Deck phần IP

Phụ lục 5 – 12 câu hỏi chiến lược dành cho CEO

LỜI KẾT

TÀI LIỆU THAM KHẢO

LỜI CẢM ƠN

Cuốn sách “*Giá trị của những điều không nhìn thấy*” được hình thành từ quá trình nghiên cứu, chiêm nghiệm và tích lũy kinh nghiệm trong gần 20 năm làm việc, tư vấn và quan sát sự vận động của nền kinh tế tri thức.

Để cuốn sách này có thể được hoàn thành và đến tay bạn đọc, tác giả đã nhận được sự đồng hành, hỗ trợ và khích lệ quý báu từ nhiều tổ chức, doanh nghiệp, cùng các cá nhân tâm huyết với sự phát triển của tri thức và cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam.

Tác giả xin bày tỏ sự trân trọng và cảm ơn sâu sắc tới **các doanh nghiệp và tổ chức** đã đồng hành, ủng hộ và tài trợ cho việc nghiên cứu, biên soạn và xuất bản cuốn sách này:

Các doanh nghiệp và tổ chức đồng hành

- 1, Công ty cổ phần tư vấn và đầu tư Doanh nghiệp toàn cầu
- 2, Công ty TNHH Luật SIGLAW
- 3, Công ty cổ phần dữ liệu STI Expert
- 4, Công ty cổ phần ACM Holdings
- 5, Công ty cổ phần Giang Sơn
- 6, Quỹ đầu tư Regulus Investment and Capital Holdings

Đồng thời, tác giả cũng xin gửi lời cảm ơn chân thành tới **các cá nhân, chuyên gia, đồng nghiệp và bạn bè** đã chia sẻ tri thức, đóng góp ý kiến, hỗ trợ chuyên môn và dành nhiều sự động viên trong suốt quá trình hình thành cuốn sách:

Các cá nhân đồng hành

1, Tiến sỹ Trần Văn Tùng - Nguyên thứ trưởng Bộ Khoa học và công nghệ.

2, Tiến sỹ David Nguyễn - Chủ tịch điều hành VietCham Singapore.

3, Tiến sỹ Nguyễn Thế Thọ - Nguyên Vụ trưởng Vụ Giám sát thị trường chứng khoán, Ủy ban Chứng khoán Nhà nước

4, Ông Trần Đăng Trang – Phó Chủ tịch Hội trí thức khoa học và công nghệ trẻ Việt nam, BCH Hội Sở hữu trí tuệ Việt nam.

5, Tiến sỹ Lê Thị Dung - Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Đông Đô.

6, Tiến sỹ Chữ Đức Hoàng – Chánh văn phòng Quỹ đổi mới công nghệ quốc gia – Bộ Khoa học và công nghệ

7, Bà Vũ Huyền Vân – Đại diện Viện chiến lược công nghệ và đổi mới sáng tạo TPHCM

8, Ông Hoàng Đình Quân – Giám đốc Công ty cổ phần ACM Holdings.

9, Đỗ Duy Hải Nam - Nhà Sách Âu Cơ

10, Dương Cao Trí và Nguyễn Thị Nga – Nhà sáng lập Công ty TNHH Thương mại Dịch vụ Kim Tâm Cát

11, Ông Trần Quốc Việt – Tổng Giám đốc Tập đoàn Ecopark.

Sự tin tưởng, ủng hộ và đồng hành của quý tổ chức và cá nhân không chỉ góp phần giúp cuốn sách được hoàn thiện, mà còn là nguồn động lực lớn để tiếp tục thúc đẩy những nghiên cứu và hoạt động lan tỏa tri thức về **tài sản vô hình, vốn tri thức và giá trị doanh nghiệp trong nền kinh tế hiện đại**.

Tác giả hy vọng rằng cuốn sách này sẽ đóng góp một phần nhỏ vào việc nâng cao nhận thức của cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam về vai trò của những giá trị vô hình — những yếu tố đang ngày càng trở thành nền tảng quyết định cho năng lực cạnh tranh và sự phát triển bền vững của doanh nghiệp trong kỷ nguyên kinh tế số.

Tác giả xin trân trọng ghi nhận và cảm ơn tất cả những sự đồng hành quý báu đó.

Tác giả

Nguyễn Trung Kiên

VỀ TÁC GIẢ

Tiến sĩ Nguyễn Trung Kiên

- Viện trưởng Viện Chiến lược Công nghệ và Đổi mới sáng tạo
- CEO Quỹ Đầu tư Khởi nghiệp Sáng tạo Việt Nam – Singapore
- CEO Công ty cổ phần dữ liệu STI Expert
- CoFounder Trung tâm hợp tác kinh tế kỹ thuật SinoBridge Việt Nam (Việt Nam-Trung Quốc)
- Giám đốc chiến lược và tài chính Công ty Luật TNHH SIGLAW (CEO SIGLAW IFC)
- BCH Hội trí thức khoa học và công nghệ trẻ Việt nam (Vayse)
- Phó chủ tịch CLB CEO 1983

Tiến sĩ Nguyễn Trung Kiên là chuyên gia chiến lược, đầu tư và tài chính doanh nghiệp với gần hai thập kỷ hoạt động trong lĩnh vực quản trị, tái cấu trúc, đổi mới sáng tạo và sở hữu trí tuệ. Ông tốt nghiệp Kỹ sư Điện Tự động tại Đại học Hàng Hải Việt Nam; hoàn thành chương trình Thạc sĩ Quản trị Kinh doanh năm 2014 và Tiến sĩ Quản trị Kinh doanh năm 2026 tại Trường Đại học Kinh doanh Quốc tế IBUS.

Trong suốt hành trình nghề nghiệp, TS Nguyễn Trung Kiên đã trực tiếp tư vấn và triển khai hơn 100 dự án chiến lược cho các doanh nghiệp trong và ngoài nước thuộc nhiều lĩnh vực như tài chính, công nghệ, thương mại, dịch vụ và bất động sản. Ông từng đảm nhiệm vai trò điều hành tại các tổ chức tài chính đa quốc gia như

Maybank (Malaysia), KimEng (Singapore), Phú Hưng (Đài Loan), Regulus (Singapore),...

Với những đóng góp nổi bật cho cộng đồng doanh nghiệp, ông được vinh danh:

- Top 4 CEO xuất sắc nhất năm 2012 – Chương trình “CEO – Chìa khóa thành công” (VTV1)
- CEO xuất sắc Đông Nam Á năm 2017 (Chính phủ Thái Lan)
- Giải thưởng “Cống hiến Thái Lan” năm 2019
- Thương hiệu Châu Á tại Singapore năm 2022

Bên cạnh vai trò quản trị và đầu tư, TS Nguyễn Trung Kiên là người tích cực thúc đẩy các sáng kiến về tài sản vô hình, định giá doanh nghiệp, blockchain, fintech, công nghệ số và hiện tại tư vấn triển khai cơ chế sandbox trong trung tâm tài chính quốc tế Việt Nam.

Cuốn sách này là sự kết tinh giữa kinh nghiệm thực tiễn tư vấn chiến lược, hoạt động đầu tư quốc tế và nghiên cứu chuyên sâu về tài sản vô hình – một chủ đề đang trở thành nền tảng của kinh tế tri thức và năng lực cạnh tranh quốc gia.

Với tầm nhìn xuyên quốc gia và định hướng phát triển bền vững, tác giả mong muốn góp phần xây dựng hệ sinh thái định giá và quản trị tài sản vô hình tại Việt Nam, từ cấp độ doanh nghiệp đến chiến lược quốc gia.